

Коментарі

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
до зауважень, викладених у звіті експертної групи про результати акредитаційної експертизи
освітньо-професійної програми

30700 “Картографія, географічні інформаційні системи, дистанційне зондування Землі”.

Рівень вищої освіти – бакалаврський,
спеціальність 103 – Науки про Землю

Ми щиро вдячні експертам за ґрунтовний аналіз, змістовне обговорення й відзначені сильні сторони ОПП “Картографія, географічні інформаційні системи, дистанційне зондування Землі”. Рекомендації, надані у звіті, слугуватимуть покращенню її реалізації та вдосконаленню відповідно до цілей ОП. Водночас ми маємо певні коментарі та спростування зауважень щодо окремих позицій звіту.

Звіт ЕГ	Коментар Університету
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	
<p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2. Загалом ОП за Критерієм 2 відповідає рівню відповідності – В. Виявлені недоліки можна виправити при наступному перегляді і оновленні ОП.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2. На підставі аналізу ОП та рекомендацій стейкхолдерів ЕГ дійшла висновку щодо необхідності підсилення практичної складової навчання здобувачів та набуття ними практичних вмінь і навичок, зокрема для виконання завдань з картографічного креслення та картографічного дизайну, а також для успішної роботи з геоінформаційними системами та BigData. Водночас ЕГ розуміє всю складність виконання практичної складової навчання у повному обсязі з огляду на 2 роки пандемії Covid-19 та повномасштабного вторгнення в Україну російської федерації. Необхідно також зазначити, що на зустрічі з роботодавцями і стейкхолдерами та випускниками магістратури було рекомендовано водночас із збільшенням кількості кредитів на Англійську мову, звернути особливу увагу на професійно-орієнтоване наповнення цієї дисципліни через фокусування на галузевому (вузькоспеціалізованому) тезаурусі, який необхідний передусім для успішної інтеграції у європейський та євроатлантичний освітньо-науковий простір, а також науково-практичній діяльності.</p>	<p>Підсилення практичної складової навчання здобувачів ОП та набуття ними практичних вмінь і навичок, зокрема для виконання завдань з картографічного креслення та картографічного дизайну, а також для успішної роботи з геоінформаційними системами та BigData можливе у рамках навчального плану ОП (редакції 2019 та 2022 років) шляхом врахування індивідуальних потреб і рівня здобувачів, залучення їх до виконання практичних завдань дослідницьких проєктів, оптимізації використання функціоналу програмного забезпечення.</p> <p>Професійно-орієнтоване наповнення ОК “Англійська мова” через фокусування на галузевому (вузькоспеціалізованому) тезаурусі є дійсно необхідним передусім для успішної інтеграції випускників ОП у європейський та євроатлантичний освітньо-науковий простір, а також здійснення науково-практичної діяльності при їхній достатньо високій затребуваності, зокрема, на європейському ринку праці.</p>
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	
<p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3. На основі аналізу отриманої інформації ЕГ прийшла до висновку, що правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми. Вони знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО, і є чіткими та зрозумілими для абітурієнтів, що підтверджено на зустрічах зі студентським</p>	<p>У звіті ЕГ за цим критерієм зазначено, що ОП повністю йому відповідає. Тому вважаємо, що оцінка на рівні В є заниженою.</p> <p>Можливість рекомендації тих чи інших програм неформальної освіти як додаткового альтернативного шляху опанування передбачених дисципліною результатів навчання визначає викладач, оскільки саме він несе відповідальність</p>

Звіт ЕГ	Коментар Університету
<p>самоврядуванням та здобувачами. Позитивним нововведенням є затвердження “Положення про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної та / або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти КНУ ім. Тараса Шевченка”, що дає можливість врахувати, здобуті у неформальній освіті результати навчання, що стало особливо актуально в умовах значного розвитку освітніх платформ дистанційного навчання, сучасних тенденцій ринку праці та потреб зовнішніх стейкхолдерів. Здобувачі обізнані у правилах визнання результатів навчання у інших ЗВО та результатів, отриманих у неформальній освіті. Відтак ОП повністю відповідає Критерію 3.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3 – Рівень В.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.</p> <p>Низький рівень залученості здобувачів до практик неформальної та інформальної освіти. Рекомендуємо: 1) під час затвердження робочих програм на наступний 2023–2024 н. р. розглянути можливість включення переліку онлайн курсів, опанування яких в розрізі конкретних ОК, могло б посилити формування загальних та фахових компетентностей здобувачів; 2) з метою більш чіткого розуміння аспектів реалізації інформальної та неформальної освіти пропонуємо розмістити на сайті факультету чи безпосередньо на сайті кафедри геодезії та картографії інформацію про наявні можливості перезарахування визначених курсів неформальної освіти; 3) упродовж 2023–2024 н. р. активізувати роботу щодо популяризації академічної мобільності між ЗВО України через укладення двосторонніх договорів.</p>	<p>за якість викладання і оцінювання. Для такої рекомендації необхідне співпадіння навчальних цілей і рівня відповідних знань і вмінь.</p> <p>Слід зазначити, що НПП кафедри геодезії та картографії таку діяльність уже проводить. Для прикладу, викладач дисципліни ВБ 1.09 “Веб-картографія” Е. Л. Бондаренко рекомендував студентам ОП з 2021/2022 навчального року пройти онлайн курс “Introduction to Web Cartography” (“Вступ до веб-картографії”, англійською мовою, 2 частини, автор Lorenz Hurni (ETH Zurich, Швейцарія)), https://www.edx.org/course/introduction-to-web-cartography-part-1; https://www.edx.org/course/introduction-to-web-cartography-part-2. У зв’язку з тим, що онлайн ресурси є динамічними зі встановленими часовими рамками щодо їхнього проходження, відповідні рекомендації надаються студентам / корегуються під час навчання без внесення відомостей до робочої програми.</p> <p>Водночас вважаємо що не можна вважати слабкою стороною програми «<i>Низький рівень залученості здобувачів до практик неформальної та інформальної освіти</i>». Насправді ця фраза означає що загроз якості за програмою не виникало, поза як, згідно бачення європейських агенцій забезпечення якості освіти недоліками програми можуть бути:</p> <ul style="list-style-type: none"> - неправомірне (невідповідне цілям програми) перезарахування результатів навчання здобутих поза рамками формальної освіти; - відсутність (або недотримання) процедур забезпечення якості при валідації і оцінюванні результатів навчання здобутих поза рамками формальної освіти. <p>Якщо ж таких пере зарахувань не було то й претензій до освітніх програм європейські агенції із забезпечення якості не мають</p> <p>Щодо можливостей академічної мобільності здобувачі ОП проінформовані, університет постійно поширює інформацію щодо наявних можливостей участі у програмах академічної мобільності. Ми будемо продовжувати ці зусилля.</p>
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	
<p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.</p> <p>Викладання за акредитованою ОП відбувається з урахуванням наукових досягнень і сучасних практик у галузі картографії, геодезії та географічних інформаційних систем. НПП кафедри геодезії та картографії займають достатньо активну позицію щодо постійного вдосконалення змісту ОК та ОП в цілому, залучаючи до цього процесу здобувачів та роботодавців. Відсутність слабких сторін та інноваційних практик дозволяє оцінити відповідність за Критерієм 4 на рівні В.</p>	<p>Зі звіту ЕГ чітко видно, що викладачі плідно працюють над удосконаленням і розширенням інструментарію форм та методів навчання з урахуванням практичної спрямованості освітніх курсів, запитів і потреб здобувачів та, виходячи з реалій сьогодення. За даною ОП відбувається активна і різновекторна комунікація між членами академічної спільноти. ЕГ підтверджено дотримання принципів академічної свободи та студентоцентрованого підходу при виборі форм та методів навчання.</p> <p>Надані рекомендації ЕГ щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 4 сприймаємо.</p>

Звіт ЕГ	Коментар Університету
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <p>Недоліки не виявлені. Стосовно рекомендацій, ЕГ рекомендує: 1) упродовж 2023–2024 н. р. посилити увагу на залучення здобувачів до науково-пошукової діяльності, участі в конкурсах наукових робіт, стартапів. 2) розширити географію підвищення кваліфікації НПП кафедри, у т. ч. міжнародних стажувань.</p>	
<p><u>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</u></p>	
<p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.</p> <p>Керуючись тим фактом, що форми контрольних заходів, підходи до формування критеріїв оцінювання, позитивна практика забезпечення об'єктивності екзаменаторів та вчасне інформування про проведення контрольних заходів здобувачів відповідають визначеним вимогам, а також наявна сформована система забезпечення академічної доброчесності як елемент корпоративної культури ЗВО, можна визначити відповідність ОП за Критерієм 5 рівню В.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>Відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії (п. 1.8) (https://cutt.ly/eNELeTF) перелік професійно-орієнтованих дисциплін, з яких формується програма комплексного державного іспиту за освітнім рівнем “бакалавр”, не повинен перевищувати чотирьох. Програма комплексного іспиту акредитованої ОП містить навчальний контент 27 освітніх компонентів. Рекомендуємо винести на обговорення на черговому засіданні кафедри геодезії та картографії, засіданні робочої групи з розробки ОП за участі представників студентського самоврядування питання щодо можливості перегляду наявного переліку ОК і відповідного його зменшення.</p>	<p>Надаючи рекомендацію щодо узгодження програми комплексного державного іспиту за освітнім рівнем “бакалавр” з п. 1.8 “Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії” ЕГ не врахувало, що дана норма (обмеження переліку професійно-орієнтованих дисциплін з яких формується програма комплексного державного іспиту за освітнім рівнем “бакалавр”) є неактуальною.</p> <p>Річ в тім що «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (схвалене 03.11.2014) діє в частині яка не суперечить Положенню про організацію освітнього процесу (наказ ректора Л.В.Губерського за №716-32 від 31.08.2018), а саме в частині яка власне і регулює організаційні питання роботи екзаменаційної комісії (створення, порядок роботи, документування роботи).</p> <p>У Положенні про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (оприлюднене на офіційному сайті Університету, на сторінці «Офіційна інформація» - https://knu.ua/ua/official) питанням підсумкової атестації, у тому числі питанням формування програм випробовувань присвячено цілий розділ (Розділ 8.). Пунктом 8.5.1 даного Положення визначено що «Програма кваліфікаційного (комплексного кваліфікаційного) іспиту формується на основі визначеного в Освітній програмі переліку загально-професійних і спеціалізовано-професійних компетентностей (що сформульовані у термінах результатів навчання)». Таким чином для кваліфікаційних іспитів (програми державних іспитів затверджуються на рівні МОН України) знята будь-яке співвідношення з переліками дисциплін.</p> <p>Таким чином сформована за ОПІ програма кваліфікаційного іспиту повністю відповідає нормативній базі.</p> <p>Зважаючи на висновок ЕГ стосовно відповідності визначеним вимогам існуючих форм контрольних заходів, підходів до формування критеріїв оцінювання, наявності позитивної практики</p>

Звіт ЕГ	Коментар Університету
	забезпечення об'єктивності екзаменаторів та системи вчасного інформування про проведення контрольних заходів здобувачів, а також наявної сформованої системи забезпечення академічної доброчесності як елемента корпоративної культури ЗВО, сприймаємо виставлену оцінку заниженою.
Критерій 6. Людські ресурси	
<p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6. Зазначені позитивні практики, а також незначні недоліки, що в цілому не мають кардинального впливу на забезпечення якісного освітнього процесу і можуть бути виправлені упродовж кінця поточного навчального року, дають підстави визначити відповідність акредитованої ОП за Критерієм 6 рівню В.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6. На запит ЕГ представлені документи, що підтверджують факт підвищення кваліфікації / стажування. Поряд зі значною кількістю сертифікатів про неформальне підвищення кваліфікації задля вдосконалення певних фахових навичок, педагогічної майстерності, у ряді НПП (Курач Т., Яценко О., Боднар С., Тітова С., Молочко М.) відсутні стажування обсягом 6 кредитів ЄКТС (180 год.) за останні п'ять років. Рекомендуємо упродовж 2023-2024 н. р.: 1) розширити співпрацю з фахівцями-практиками в напрямі залучення до гостьових лекцій, круглих столів, дискусій; 2) запрошувати успішних випускників, які працевлаштовані за спеціальністю, до різного роду формальних і неформальних зустрічей зі здобувачами, профорієнтаційних заходів; 3) активізувати участь викладачів кафедри у міжнародних проєктах і грантах; 4) знайти можливість здійснити окремим викладачам стажування в обсязі 6 кредитів ЄКТС (180 год.); 5) розширити географію підприємств, установ та організацій для проходження підвищення кваліфікацій та стажувань; 6) сприяти академічній мобільності учасників академічної спільноти; 7) наявність у НПП кафедри сертифікатів відповідного рівня володіння англійською мовою дає можливість підсилити практичну складову англійської мови при викладанні саме фахових дисциплін.</p>	<p>Зауваження щодо відсутності стажування обсягом 6 кредитів ЄКТС (180 год.) за останні п'ять років у окремих представників НПП насправді не є правомірним – ця норма була запроваджена Постановою Кабінету Міністрів України № 800 від 21.08.2019 року (а відповідні методичні рекомендації, які надали роз'яснення щодо процедур впровадження Постанови були затверджені наказом МОН України (за № 1504) тільки 04.12.2020 року), таким чином вимагати її виконання в повному обсязі можна не раніше ніж через 5 років - після 4 грудня 2025 року.</p> <p>Додамо також, що карантинні обмеження, пов'язані з пандемією Covid-19 (з березня 2020 р.) та повномасштабна російська збройна агресія проти нашої країни (з 24.02.2022 р.) дещо зменшили варіанти проходження програм повноцінного підвищення їхньої кваліфікації.</p> <p>З 19 жовтня 2022 року ряд НПП (Курач Т., Яценко О., Молочко М.) проходять стажування за програмою МАН України "Основи ГІС ArcGIS online", яка складається із 10 вебінарів і завершується 5 квітня цього року (продовжена у зв'язку з проблемами електропостачання).</p> <p>Розширення співпраці з фахівцями-практиками в напрямі залучення до гостьових лекцій, круглих столів, дискусій; запрошення успішних випускників, які працевлаштовані за спеціальністю, до різного роду формальних і неформальних зустрічей зі здобувачами, профорієнтаційних заходів здійснюється за планом роботи кафедри геодезії та картографії на поточний навчальний рік.</p> <p>Інші надані рекомендації ЕГ щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 6 візьмемо на озброєння.</p>
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	
<p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8. На основі проаналізованої інформації, яка дає можливість оцінити рівень внутрішнього забезпечення якості освіти як дуже високий, визначені недоліки саме у розрізі функціонування підрозділу та даної ОП, а саме оновлення на сайті актуальною інформацією вкладки "Асоціація</p>	<p>Пілотування форм опитувальників для працевлаштованих і для НПП вже завершено. Розроблені згідно вимог щодо соціологічних опитувань і з врахуванням досвіду університетів-партнерів ці анкети впроваджується, опитування будуть здійснюватись у відповідності до норм чинного положення.</p> <p>Виходячи з думки про те, що немає межі</p>

Звіт ЕГ	Коментар Університету
<p>випускників географічного факультету КНУ імені Тараса Шевченка” та рекомендації впровадження окремих опитувальників для роботодавців та стейкхолдерів, не несуть критичних характер та можуть бути виправлені в короткі терміни. Таким чином, ЕГ вбачає рівень відповідності Критерію 8 за даною ОП – В.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.</p> <p>Під час аналізу офіційного сайту географічного факультету та наданих матеріалів у відомостях СО, ЕГ прийшла до висновку, що випускова кафедра геодезії та картографії та географічний факультет загалом мають досвід збору інформації щодо кар’єрного шляху випускників, проте ЕГ дає рекомендацію щодо наповнення та оновлення необхідною інформацією вкладки на сайті, яка називається “Асоціація випускників географічного факультету КНУ імені Тараса Шевченка”, а в перспективі і стосовно перших успішних випускників власне цієї ОП. Під час зустрічі з роботодавцями, учасники ЕГ пересвідчилися, що співпраця між ними та гарантом, кафедрою та географічним факультетом досить вагома, водночас ЕГ рекомендує впровадити окремі опитувальники для роботодавців та стейкхолдерів (у вигляді, напр., окремої google-form), щоб більшою мірою формалізувати наявну тісну співпрацю.</p>	<p>досконалості, гарант і робоча група будуть й надалі прикладати необхідні зусилля для досягнення найвищого рівня забезпечення якості освіти на ОП, включно з наданими рекомендаціями ЕГ.</p>